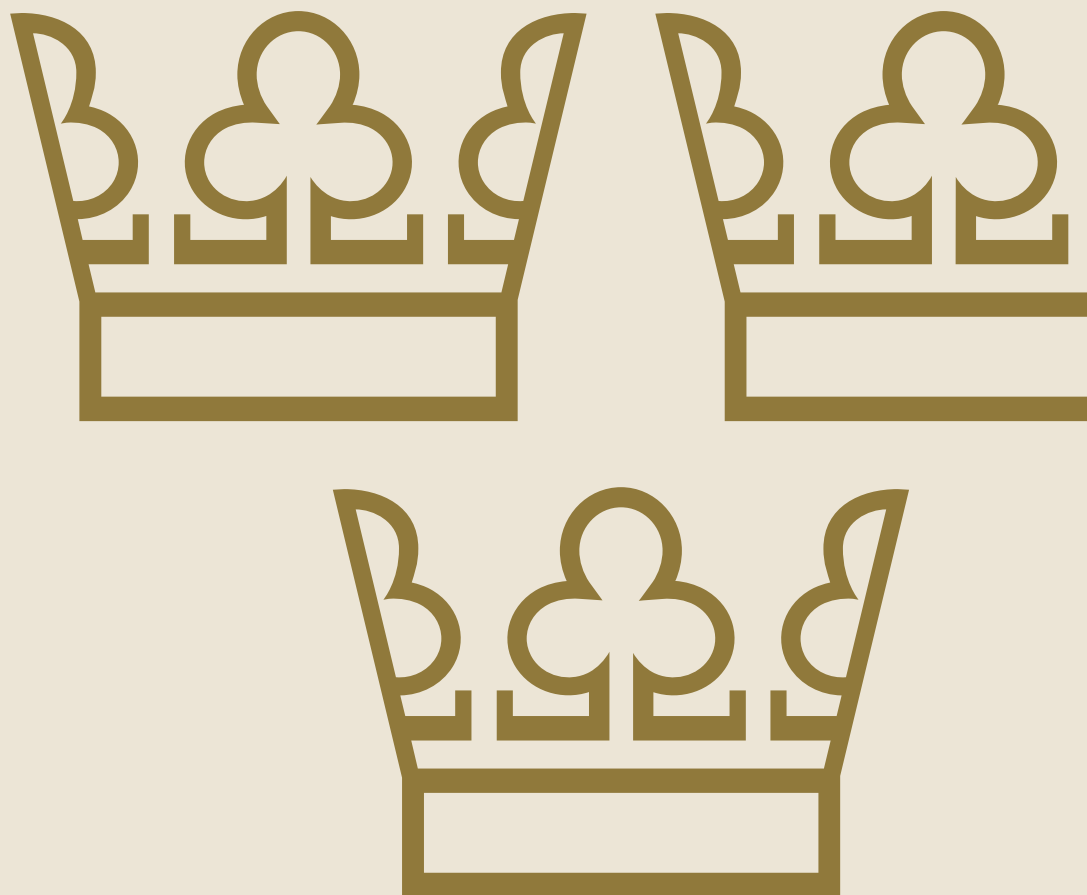

Finans- och riskpolicy 2025

Fastställt: 2024-12-11
Fastställt av: Riksgäldens styrelse
Informationsägare: Riskchefen
Versionsnummer: 2025:1

Finans- och riskpolicy 2025

Finans- och riskpolicyn stödjer Riksgäldens riskhantering och den interna kontrollen. Policyn ger en överblick av Riksgäldens hantering av finansiella risker och vald risknivå i tillämpliga situationer. I policyn anges vissa principer för hur verksamheten ska bedrivas samt vissa ramar för hantering av risker som uppkommer i Riksgäldens verksamhet.

Innehåll

1.	Inledning.....	4
2.	Hantering av risker inom Riksgälden.....	6
2.1	Ramverk	6
2.2	Riksgäldens riskhanteringsprocess	6
3.	Processen Ta upp och förvalta lån till staten.....	8
3.1	Övergripande utgångspunkter och uppdrag	8
3.2	Principer för genomförandet av riktlinjerna	8
3.3	Ramar för hantering av risker i statsskuldförvaltningen	9
3.4	Rapportering till styrelsen	14
4.	Processen Utveckla och förvalta den statliga betalningsmodellen inklusive statens centrala likviditetsstyrning	16
4.1	Övergripande utgångspunkter och uppdrag	16
4.2	Principer för att minska kreditriskerna.....	17
5.	Processen Utfärda och förvalta garantier och lån	18
5.1	Övergripande utgångspunkter och uppdrag	18
5.2	Principer för hantering av garantier och utlåning	18
5.3	Rapportering till styrelsen	19
6.	Processen Verka för att kostnaderna för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall ska täckas av dem som genererar avfallet.....	20
6.1	Övergripande utgångspunkter och uppdrag	20
6.2	Rapportering till styrelsen	20
	Bilaga 1 – Riskkarta	22
	Bilaga 2 – Definitioner	23

1. Inledning

Enligt förordning (2023:909) med instruktion för Riksgäldskontoret ska Riksgäldens styrelse besluta om ramar och riktlinjer för hantering av de risker som är förenade med verksamheten. Riksgälden bedriver en rad olika verksamheter vilka regleras av olika regelverk. Dessa olika regelverk medför i sin tur att hantering av risker och risknivåer kan vara olika för de olika verksamheter Riksgälden bedriver.

Utställandet av garantier och krediter inom processen ”Utfärda och förvalta garantier och lån” föregås av enskilda riksdags- och regeringsbeslut. Detta innebär att risknivån i denna verksamhet i stor utsträckning styrs av de engagemang som riksdag och regering beslutat. Processen ”Verka för att kostnaderna för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall ska täckas av dem som genererar avfallet” regleras av särskilda regelverk. Dessa regelverk styr i hög grad risknivån inom denna process. Inom processen ”Ta upp och förvalta lån till staten” har Riksgälden ett mandat att själva besluta om risknivån inom de ramar som regeringen fastställer. Risknivån inom processen ”Utveckla och förvalta den statliga betalningsmodellen inklusive statens centrala likviditetsstyrning” styrs till stor del av det externa ramverket som omgärdar verksamheten. Riksgälden kan dock besluta om vissa riskreducerande åtgärder.

Finans- och riskpolicyn stödjer Riksgäldens riskhantering och den interna kontrollen. Policyn ger en överblick av myndighetens hantering av finansiella risker och vald risknivå i tillämpliga situationer. I policyn anges vissa principer för hur verksamheten ska bedrivas samt vissa ramar, när så är relevant, för hantering av risker som uppkommer i verksamheten. Genom att policyn årligen ses över, omprövas och beslutas skapas en process som säkerställer att policyn hålls levande och aktuell.

Inom Riksgälden finns ett särskilt beslutsorgan för resolution, resolutionsdelegationen. Frågor inom resolutionsdelegationens ansvarsområde fastställs i en separat Finanspolicy.

Riskkartan (bilaga 1) visar de huvudsakliga risker som identifierats inom ramen för Riksgäldens verksamhet. Dessa risker, förutom de icke-finansiella riskerna, omfattas av Finans- och riskpolicyn. Marknads- och likviditetsrisker hanteras huvudsakligen inom ramen för processen ”Ta upp och förvalta lån till staten” och beskrivs därför i detta avsnitt (avsnitt 3). Kreditrisker hanteras i varierande grad i flera av processerna och beskrivs i förekommande fall i avsnitten för respektive process. Icke-finansiell risk hanteras i enlighet med Riksgäldens

policy för intern styrning och kontroll. Affärsrisk, koncentrationsrisk, omvärldsrisk och strategisk risk har inga egna avsnitt utan hanteras huvudsakligen inom ramen för andra risker (se bilaga 2). Notera även att det inte finns en enskild process för identifiering och hantering av anseenderisk. Denna risk beaktas istället i samband med konsekvensbedömningar av andra risker.

I policyn framgår styrelsens beslut. Operativa beslut som följer av policyn fattas av riksgäldsdirektören eller tjänstemän enligt delegationsordning genom Riksgäldens och berörda avdelningars arbetsordningar.

2. Hantering av risker inom Riksgälden

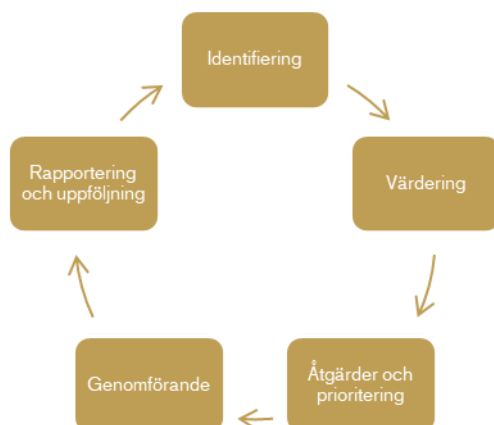
2.1 Ramverk

Syftet med riskhanteringen är att identifiera och hantera risker som påverkar Riksgäldens måluppfyllelse eller som har en negativ påverkan på Riksgäldens ekonomi, anseende och/eller verksamhet.

Riskhanteringen ger handlingsberedskap samt möjlighet att planera och genomföra aktiviteter för att hantera risker. En förutsättning är att riskerna är kända och att de åtgärder man väljer att vidta eller inte vidta är resultatet av medvetna ställningstaganden. Riskhanteringen skapar därmed förutsättningar för beslut om avvägningar mellan kostnader och risker.

2.2 Riksgäldens riskhanteringsprocess

Riksgälden ska ha en systematisk process för riskhantering. Processen bygger på fem steg.

2.2.1 Identifiering

Riskidentifiering baseras på vad som har hänt och vad som kan hända.

2.2.2 Värdering

Värdering av identifierade finansiella risker sker med kvantitativa metoder och mått.

2.2.3 Åtgärder och prioritering

Efter att risken identifierats och värderats finns följande handlingsalternativ:

- eliminera risken
- begränsa risken
- överföra (försäkra) risken
- acceptera risken

Valet beror på hur den enskilda risken har värderats, samt vilken risknivå som beslutats. En avvägning sker mellan förväntad kostnad och risk.

2.2.4 Genomförande

De beslutade åtgärderna för att nå vald risknivå hanteras av verksamheten.

2.2.5 Rapportering och uppföljning

Effekterna av vidtagna riskhanteringsåtgärder följs upp, utvärderas och rapporteras i enlighet med myndighetens beslutade rutiner.

3. Processen Ta upp och förvalta lån till staten

3.1 Övergripande utgångspunkter och uppdrag

Statsskuldsförvaltningen styrs av budgetlagen (2011:203). I lagen framgår bland annat målet för förvaltningen och vilka ändamål staten får låna till. Målet är att kostnaden för skulden långsiktigt minimeras samtidigt som risken i förvaltningen beaktas. Därtill ska förvaltningen ske inom ramen för de krav som penningpolitiken ställer. Lagen anger också att regeringen varje år ska besluta om riktlinjer för statsskuldens förvaltning.

I förordning (2023:909) med instruktion för Riksgäldskontoret (Riksgäldens instruktion) har regeringen delegerat rätten att ta upp lån och ansvaret för den löpande förvaltningen av statsskulden till Riksgälden.

Regeringens beslut om riktlinjerna för förvaltningen avspeglar en önskad avvägning mellan skuldens förväntade kostnad och risk. Enligt Riksgäldens instruktion ska Riksgäldens styrelse sedan besluta om principer för hur regeringens riktlinjer ska genomföras i praktiken och ramar för hanteringen av risker. Principerna och ramarna fastställs i denna policy. Därunder beslutar Riksgälden om interna riktlinjer och instruktioner för olika delar av den operativa förvaltningen i enlighet med den interna arbetsordningen.

3.2 Principer för genomförandet av riktlinjerna

Av regeringens riktlinjer och målet för statsskuldsförvaltningen följer att Riksgälden ska agera utifrån ett *långsiktigt, strategiskt förhållningssätt* i upplåningen snarare än ett kortsiktigt, taktiskt. Det innebär att Riksgälden ska verka för goda förutsättningar att låna till en låg kostnad över tid genom att:

- emittera statspapper i kronor regelbundet och agera på ett sätt som bidrar till en väl fungerande svensk statspappersmarknad
- kommunicera transparent och förutsägbart om statens upplåningsbehov och utbudet av statspapper i kronor
- upprätthålla kapacitet att låna i utländsk valuta
- hantera finansiella risker i enlighet med fastställda riktvärden och regler
- vid behov använda derivat för att justera statsskuldens löptid och sammansättning i enlighet med riktvärdena för exponeringen

- endast ingå transaktioner som Riksgälden har kompetens, system och rutiner att hantera
- behandla alla motparter på ett sakligt och objektivi t sätt och undvika agerande som kan skada anseendet för Riksgälden eller staten.

3.3 Ramar för hantering av risker i statsskuld s förvaltningen

I detta avsnitt framgår ramar för hanteringen av risker inom olika delar av förvaltningen av statsskulden: strategisk förvaltning, löpande valutaväxlingar, positionstagning samt derivattransaktioner och placeringar. Ramarna gäller olika typer av marknadsrisk och kreditrisk (se bilaga 1). De risker som faller inom begreppet likviditetsrisk hanterar Riksgälden framför allt genom att låna på det sätt som beskrivs i principerna i avsnitt 3.2.

3.3.1 Strategisk förvaltning

Inom den strategiska förvaltningen ligger styrningen av statsskuldens sammansättning och löptid mot riktvärdena i regeringens riktlinjer. Regeringen fastställer hur statsskulden ska vara sammansatt, det vill säga fördelningen mellan nominell kronskuld, real kronskuld och exponering i utländsk valuta. I riktlinjerna beslutar regeringen även om ett löptidsintervall för statsskulden som helhet. Enligt riktlinjerna ska Riksgälden sedan fastställa ett riktmärke för valutaskuldens fördelning mellan olika valutor och besluta om löptidsintervall för de enskilda skuldslagen. Ramarna för detta beslutas i denna policy.

3.3.1.1 Statsskuldens strategiska valutaexponering

- Statsskuldens exponering i utländsk valuta ska hanteras i två delar. En strategisk del som ska avvecklas successivt och en varierande del som uppstår som en konsekvens av att Riksgälden hanterar förändringar i valutaexponeringen enligt ramarna i avsnitt 3.3.2.
- Den strategiska valutaexponeringen ska utgöras av CHF (33%) och EUR (67%). Andelarna ska baseras på valutakurser per 2022-10-31 och förändras i den mån valutakurserna ändras.
- Avvecklingen av den strategiska valutaexponeringen styrs genom en daglig minskningstakt som riksgäldsdirektören ska besluta om. Riksgäldsdirektören tilldelas även mandat att fatta beslut om att ändra minskningstakten inom ramen för regeringens riktlinjebeslut.

- Riksgäldsdirektören ska fastställa tillåtna avvikelseintervall för de valutor som ingår i valutafördelningen.

3.3.1.2 Statsskuldens löptid

- Riksgäldsdirektören ska besluta om löptidsintervall för de enskilda skuldslagen. Riksgäldsdirektören ska även besluta om löptidsbegränsningar för enskilda valutor.

3.3.2 Löpande valutaväxlingar

Det finns ett antal faktorer som ger upphov till förändringar i statsskuldens valutaexponering. Det handlar bland annat om räntebetalningar på valutalån, EU-betalningar, andra myndigheters valutasäkringar och statens valutakoncernkonto. Därmed uppstår löpande behov av valutaväxlingar. Enligt Riksgäldens instruktion ska valutaväxlingar präglas av förutsägbarhet och tydlighet. Styrelsen beslutar därför om följande ramar för att hantera löpande valutaväxlingar.

- Den varierande valutaexponeringen som uppstår på grund av denna hantering ska huvudsakligen växlas till euro och avvecklas genom valutaväxlingar enligt punkten nedan. Riksgäldsdirektören ska fastställa i vilken omfattning exponering i andra valutor än euro får förekomma.
- Riksgäldens växlingar mellan kronor och utländsk valuta ska följa en jämn växlingsbana. Växlingsbanan ska bestämmas genom att nettoväxlingsvolymen sprids ut jämnt över tiden. Växlingar som genomförs för att avveckla den strategiska valutaexponeringen och i samband med eventuella positioner mellan kronor och utländsk valuta ska exkluderas. Mindre avvikelser från växlingsbanan får förekomma.

3.3.3 Positionstagning

Riksgäldens positionstagning innefattar dels positioner som styrelsen beslutar om, dels positioner inom den löpande förvaltningen. Styrelsen fastställer här hur mycket av det av regeringen beviljade mandatet för positionstagning som får användas i den löpande förvaltningen. Även vissa övriga riskbegränsningar för den löpande positionstagningen fastställs.

- Riksgälden ska använda Value-at-Risk (VaR) för att mäta marknadsrisken i positionstagningen i utländsk valuta. Risk mäts som daglig VaR vid 95 procents konfidensnivå.

3.3.3.1 Ramar för löpande positionstagning

- Löpande positionstagning i den svenska kronan gentemot andra valutor är inte tillåten.
- Den samlade risken i löpande positionstagning i utländsk valuta får inte överstiga 220 miljoner kronor mätt som daglig VaR.
- För beräkningen av valuta- och ränterisklimiter samt resultatmätning ska ett fiktivt portföljvärde användas. Det delegerade VaR-mandatet ska motsvara 200 miljarder kronor i fiktivt portföljvärde.
- Valutalimiten för en enskild valuta uppgår till $\pm 6,0$ procent av det fiktiva portföljvärdet.
- Ränterisklimiten mätt i kronor uppgår till $\pm 0,90$ procent av det fiktiva portföljvärdet. För varje enskild valuta är ränterisklimiten $\pm 0,60$ procent av det fiktiva portföljvärdet.
- Resultat mäts som förändringen i marknadsvärde (inklusive upplupna räntor) plus realiserade flöden. Utvärdering av resultat ska ske över femårsperioder.
- Valuta- och räntepositioner får tas i följande valutor: australiensiska dollar (AUD), kanadensiska dollar (CAD), schweiziska franc (CHF), danska kronor (DKK), euro (EUR), brittiska pund (GBP), japanska yen (JPY), norska kronor (NOK) samt i amerikanska dollar (USD).

3.3.4 Derivattransaktioner och placeringar

Vid användandet av derivatinstrument i både den strategiska förvaltningen samt i positionstagningen uppstår kreditrisker. Kreditrisker uppstår även vid placeringar av överskott (korta placeringar). I denna policy beslutar styrelsen om principer och ramar för hanteringen av dessa kreditrisker. Syftet är att ställa krav som måste vara uppfyllda dels innan transaktioner ingås för att begränsa kreditrisken, dels för att hantera kreditrisker på utestående transaktioner.

3.3.4.1 Principer för hantering av motpartsrisk

- Motparter i OTC-derivattransaktioner och korta placeringar ska ha ett långfristigt kreditbetyg på lägst A-.
- För motparter i korta placeringar kan kortfristigt kreditbetyg användas om långfristigt kreditbetyg saknas. Riksgäldsdirektören ska besluta om

översättning av kortfristigt kreditbetyg till motsvarande långfristiga kreditbetyg.

- Om motparten får ett kreditbetyg som understiger A- får, efter beslut av riksgäldsdirektören, nya affärer endast ingås med motparten i syfte att minska risken. Baserat på en avvägning mellan kostnad och risk kan, efter beslut av riksgäldsdirektören, utestående affärer behållas. Beslutet ska omprövas om ytterligare nedgraderingar av enskilda kreditbetyg sker. Besluten ska återrapporteras till styrelsen.

3.3.4.1.1 Hantering av motpartsrisk i handel med OTC-derivatinstrument

- Transaktioner ska göras i välutvecklade marknader och i löptider med god likviditet. Maximal löptid är t.o.m. 20 år.
- Beräkning av exponeringar i Over-the-Counter (OTC) derivattransaktioner ska baseras på marknadsvärdet och hänsyn ska tas till nettning enligt ISDA-avtal.
- ISDA-avtal med nedgraderingsklausul ("rating-trigger") och Credit Support Annex (CSA) är krav för att bilaterala OTC-derivattransaktioner får ingås och kvarstå i portföljen. Riksgäldens CSA-avtal ska innehålla klausul om ömsesidiga tröskelvärden på noll.¹ Av hanteringsmässiga skäl får tillfälliga avvikelser från tröskelvärdena ske.
- Endast centrala motparter som är auktoriserade enligt Europaparlamentets och Rådets (EU) förordning nr 648/2012 får anlitas för central motpartsclearing. På centrala motparter ställs inga ratingkrav och inga limiter sätts.
- Vid användning av central motpartsclearing krävs inte ISDA och CSA för vare sig den centrala motparten eller den initiala motparten.
- Riksgäldens interna regelverk för initiala motparter regleras specifikt för varje central motpart Riksgälden ansluter sig till.

3.3.4.1.2 Hantering av motpartsrisk i korta placeringar

- Den maximala löptiden för korta placeringar är 12 månader.

¹ Detta krav gäller för avtal som ingås efter 2017-05-23.

- Riksgäldsdirektören ska besluta om en limitstruktur som begränsar exponeringen per motpart. Maximal tillåten exponering per motpart är 20 miljarder kronor.
- Utöver den ordinarie limitstrukturen som riksgäldsdirektören ska besluta om finns två möjligheter till utökade limiter:
 - Extrautrymme för over night ("O/N") placeringar
 - Utökad limit för placeringar i andra stater
- Extrautrymme för O/N placeringar är maximalt 25 miljarder kronor per motpart (inklusive limit för korta placeringar). Motparter som kan godkännas för extrautrymme O/N är RIX-deltagare, givet att de uppfyller de villkor som ställs för motparter i korta placeringar.
- Summan av samtliga motparters utnyttjade extrautrymme för O/N placeringar får inte överstiga 25 miljarder kronor. Riksgäldsdirektören kan vid behov besluta om en tillfällig utökning av det sammanlagda extrautrymmet för totala O/N placeringar.
- Det finns möjlighet att utöka limiten för placeringar i andra stater till 50 miljarder kronor per land då landets kreditbetyg är AAA. Riksgäldsdirektören beslutar om övriga förutsättningar för den utökade limiten.

3.3.4.2 Principer för hantering av avvecklingsrisk

- För att hantera avvecklingsrisk ska Riksgälden, där så är möjligt, sträva efter att försöka få till stånd avveckling enligt principerna Delivery Versus Payment (DVP) alternativt Payment Versus Payment (PVP).

3.3.4.3 Principer för hantering av landrisk

- Korta placeringar och OTC-derivat får endast ingås med motparter från ett land där statens långsiktiga kreditbetyg är minst A-. Vid godkännande av ny placerings- och/eller OTC-derivatmotpart ska det även beaktas i vilket land motparten är hemmahörande med avseende på exempelvis internationella sanktioner där Sverige deltar.

3.3.4.4 Undantag

- Svenska statliga myndigheter, AP-fonderna och Riksbanken betraktas som helt riskfria motparter och är därför inte föremål för limiter.

3.4 Rapportering till styrelsen

Åtterrapporering till styrelsen angående utvecklingen av finansiella risker och resultat i processen ”Ta upp och förvalta lån till staten” sker enligt rapporteringskraven nedan. Den löpande rapporteringen sker en gång per kvartal vid ordinarie styrelsemöte. Vid dessa tillfällen rapporteras även eventuella överträdelser av limiter och gränsvärden samt eventuella förändringar av limiter som styrelsen ska informeras om enligt kraven nedan.

3.4.1 Strategisk förvaltning

- Statsskuldens sammansättning av real kronskuld samt exponering i utländsk valuta ska rapporteras löpande baserat på dagliga observationer. Exponering i utländsk valuta ska uttryckas i svenska kronor till aktuella valutakurser.
- Den strategiska exponeringen i utländsk valuta ska rapporteras löpande baserat på dagliga observationer uttryckt i svenska kronor till aktuell valutakurs. Exponeringen ska även rapporteras relativt en jämn minskningstakt, uttryckt i respektive strategisk valuta, över perioden från och med 2023 till och med 2026.
- Löptider ska rapporteras i form av en månads glidande medelvärden av dagliga observationer. Rapporteringen ska avse både skulden som helhet och de enskilda skuldslagen. Avvikelser ska kompletteras med en förklaring av händelseförloppet.

3.4.2 Löpande valutaväxlingar

- Den varierande exponeringen i utländsk valuta ska rapporteras löpande baserat på dagliga observationer, uttryckt i svenska kronor till aktuell valutakurs.
- Den fastställda ackumulerade växlingsbanan och de faktiska ackumulerade växlingarna ska löpande rapporteras.

3.4.3 Positionstagning

- Resultat, utestående positioner och utnyttjande av riskmandat ska rapporteras löpande. Eventuella överträdelser av riskmandaten ska förklaras.

- Riksgäldens VaR-modell ska utvärderas en gång per år genom att jämföra faktiskt utfall mot prognostiserade utfall ("back-testing"). Resultatet av "back-testing" av VaR-modellen ska rapporteras.

3.4.4 Derivattransaktioner och placeringar

- Styrelsen ska informeras om utformningen av limitstrukturen som riksgäldsdirektören enligt denna policy ska besluta om och eventuella ändringar i limitstrukturen.
- Överträdelser av limiter och uppföljningsgränser ska rapporteras.
- Styrelsen ska hållas informerad om vilka motparter som har fått O/N-extra limit och storleken på limiten.
- Beslut om tillfällig utökning av det sammanlagda extrautrymmet för totala O/N placeringar ska rapporteras till styrelsen.

4. Processen Utveckla och förvalta den statliga betalningsmodellen inklusive statens centrala likviditetsstyrning

4.1 Övergripande utgångspunkter och uppdrag

Riksgälden ansvarar för den statliga betalningsmodellen, inklusive statens centralkonto i Riksbanken. Målet är att statens betalningsmodell som helhet ska vara kostnadseffektiv och säker. Processen regleras bland annat genom kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) och förordningen (2017:170) om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning (betalningsförordningen).

Enligt betalningsmodellen ska statens likviditetshantering vara centraliserad. Nettot av alla myndigheternas betalningar ska finansieras av Riksgälden och får en direkt påverkan på statens lånebehov och statsskulden. Risker kopplade till den centrala likviditetshandlingen hanteras inom processen ”Ta upp och förvalta lån till staten”.

Myndigheterna ska följa principerna i betalningsmodellen och de ramavtal som Riksgälden upphandlar, men ansvarar själva för genomförandet av sina betalningar. Betalningsförordningen och dess föreskrifter reglerar hur myndigheterna ska reducera riskerna i sin betalningsverksamhet.

Riksgälden ska årligen analysera riskerna i betalningsmodellen. Vartannat år ska Riksgälden även lämna en rapport om riskerna till regeringen. De främsta medel som Riksgälden har för att stärka säkerheten i betalningsmodellen är genom ramavtalen för betalningstjänster. Riksgälden får även meddela föreskrifter för verkställigheten av betalningsförordningen.

Det är framför allt i ramavtalet för betalningstjänster som Riksgälden har finansiella risker kopplat till myndigheternas betalningar. Riksgälden exponeras för en kreditrisk/motpartsrisk när medel står på konton hos ramavtalsbankerna under dagen eller över natten.

I de övriga ramavtalen finns ingen nämnvärd kredit- eller motpartsrisk. Däremot finns en anseenderisk om en avtalspart exempelvis inte levererar enligt avtal. I samtliga ramavtal finns en uppsägningsklausul som ger Riksgälden rätten att säga upp avtalet.

Myndigheterna kan vid behov ansöka hos Riksgälden om att få göra egna upphandlingar av betaltjänster. För att Riksgälden ska godkänna separata avtal

krävs att den aktuella betaltjänsten, eller ett likvärdigt alternativ, inte erbjuds i något av Riksgäldens ramavtal. Riksgälden väger också in storleken på det förväntade betalflödet och följer upp de tillstånd som beviljas. Utgångspunkten är att de belopp som hanteras via separata avtal är så små att det inte får någon effekt på den centrala likviditetshanteringen.

4.2 Principer för att minska kreditriskerna

Syftet med principerna är att minska den kreditrisk Riksgälden exponeras för när statliga medel står på konton i ramavtalsbank.

- Ramavtalsbankerna som levererar betaltjänster ska ha ett långfristigt kreditbetyg på minst A- vid tecknande av ramavtalet.
- Om bankens kreditbetyg går ner till BBB- eller lägre ska Riksgälden ha rätt att säga upp avtalet. Kreditbetyget kan bedömas utifrån en sammanvägning av flera olika kreditvärderingsinstitut som specificeras i respektive avtal.
- Förutom nedgraderingsklausulen ska ramavtalen innehålla en rätt för myndigheten att säga upp avtalet om banken ställer in betalningarna, ansöker om företagsrekonstruktion, träder i likvidation eller försätts i konkurs.
- Ramavtalen ska innehålla principer och åtgärder för att begränsa kontobehållningarna över natten (O/N) på myndigheters bankkonton som täcks och töms mot statens centralkonto i Riksbanken.
- Behållningar under dagen ska minimeras genom att flera avvecklingar görs mellan respektive ramavtalsbank och Riksgälden under dagen. Risker inför varje avvecklingstillfälle ska minimeras genom nettning av in- och utbetalningar i möjligaste mån.
- Kontobehållningar som blir kvar efter det sista avvecklingstillfället får maximalt stå till nästföljande bankdag. Riksgälden ska följa upp orsak till kontobehållningar som blir kvar över natten när dessa överstiger en av Riksgälden i förväg specificerad nivå.

5. Processen Utfärda och förvalta garantier och lån

5.1 Övergripande utgångspunkter och uppdrag

De generella utgångspunkterna och principerna för den statliga garanti- och utlåningsverksamheten regleras i budgetlagen (2011:203). Förordningen (2011:211) om utlåning och garantier innehåller bestämmelser i anslutning till budgetlagen och reglerar i mer detalj de statliga garanti- och utlåningsmyndigheterna, däribland Riksgäldens verksamhet. Än mer specifika villkor, och undantag från det generella regelverket, framgår av enskilda riksdags- och regeringsbeslut.

Riksgäldens garanti- och utlåningsuppdrag har föregåtts av riksdagsbeslut följt av regeringsbeslut där uppdrag och villkor specificeras närmare. Detta innebär att risknivån i portföljen i stor utsträckning styrs av vilka engagemang som riksdagen och regeringen beslutar om.

Utöver specifika garanti- och utlåningsuppdrag har Riksgälden dessutom i uppdrag att, i samverkan med övriga garanti- och utlåningsmyndigheter, genomföra en samlad riskanalys av statliga garantier och utlåning. Ett ytterligare uppdrag är att lämna ett underlag för årsredovisning för staten avseende statens samlade garanti- och utlåningsverksamhet. Riksgälden är även Sida behjälpligt vid värdering och prissättning av de garantier som Sida utfärdar inom ramen för sitt utvecklingsarbete.

Regeringen anger målen för garanti- och utlåningsverksamheten i det årliga regleringsbrevet för Riksgälden.

5.2 Principer för hantering av garantier och utlåning

Syftet med principerna är att precisera/ge vägledning för hur Riksgälden ska ställa ut och förvalta garantier och lån. Verksamheten ska bedrivas inom de ramar som ges av budgetlagen, gällande förordningar och andra regler samt riksdags- och regeringsbeslut samtidigt som de mål som regeringen angett beaktas.

- Riksgälden ska verka för att garantier och lån utformas på ett sådant sätt att de förväntade förlusterna kan skattas på ett tillförlitligt sätt. Är garantierna eller lånen utformade så att det inte går att skatta de förväntade förlusterna

på ett tillförlitligt sätt bör dessa engagemang inte hanteras inom ramen för garanti- och utlåningsmodellen.

- Riksgälden ska säkerställa att den förväntade förlusten i garantier och utlåning fastställs på ett väntevärdesriktigt sätt.
- Riksgälden ska vid värdering av kreditrisk använda sig av metoder som betraktas som ”best practice”, i huvudsak ratingmetodik då det är lämpligt.
- De metodval och specifika modeller som Riksgälden använder ska utvärderas löpande.
- Utvärderingen ska koncentreras på de väsentliga riskerna i verksamheten.
- Vid hanteringen av regressfordringar och betalningsproblem ska principerna om affärsmässighet och likabehandling vara vägledande. Riksgälden ska kräva återbetalning efter gäldenärens betalningsförmåga. Riksgälden får helt eller delvis efterge en fordran om det är uppenbart oskäligt att kräva betalning, samt i övrigt om det finns tillräckliga affärsmässiga skäl för det.

5.3 Rapportering till styrelsen

Riksgäldens garanti- och utlåningsportfölj ska årligen, och vid behov, rapporteras till styrelsen. Rapporteringen ska fokusera på de större och mer komplexa riskerna i portföljen. Därutöver ska styrelsen informeras om de väsentliga riskförändringar som Riksgälden har krav på sig att rapportera till Finansdepartementet samt utfallet av den interna riskuppföljningsprocessen.

6. Processen Verka för att kostnaderna för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall ska täckas av dem som genererar avfallet

6.1 Övergripande utgångspunkter och uppdrag

De generella utgångspunkterna och principerna för finansiering av kostnaderna för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall regleras av lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) och lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringslagen). Mer specifika villkor framgår av förordningen (2017:1179) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringsförordningen).

Utgångspunkten för finansieringen av omhändertagandet av restprodukter, och därmed även för Riksgäldens arbete, är att det är kärnkraftsindustrin och inte skattebetalarna som ska bära kostnaderna. I det fall som fonderingen i form av de avgifter som betalts och de säkerheter som ställts inte är tillräckliga kan staten, genom sitt sistahandsansvar, komma att behöva finansiera det överskjutande beloppet.

Principerna för beräkning av kärnavfallsavgift, finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp samt även vissa centrala antaganden är reglerade i finansieringslagen och finansieringsförordningen. För reaktorinnehavare föreslår Riksgälden kärnavfallsavgifter, finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp till regeringen som beslutar. För de andra tillståndshavarna beslutar Riksgälden om kärnavfallsavgifter och finansieringsbelopp. Riksgälden bedömer de föreslagna säkerheternas utformning och styrka och yttrar sig till regeringen i frågan.

Riskenivån i finansieringssystemet är således i hög grad en funktion av tillståndsinnehavarens verksamhet och av riksdag och regering beslutade ramar och därför till stor del utanför Riksgäldens kontroll.

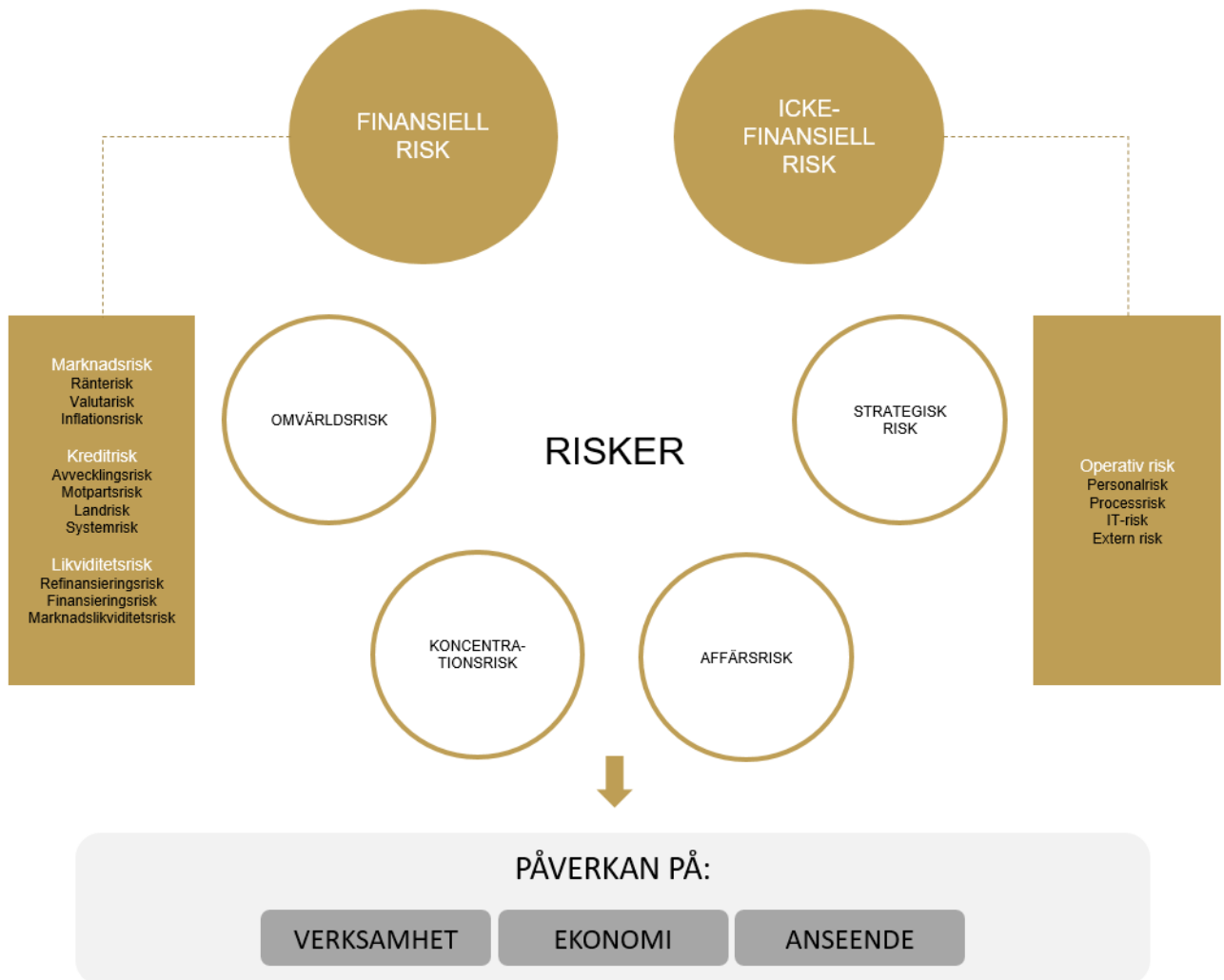
6.2 Rapportering till styrelsen

Finansieringssystemets finansiella ställning ska vid behov rapporteras till styrelsen.

Inför ett förslag på kärnavfallsavgifter, finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp ska styrelsen informeras om arbetet och de överväganden som ligger till grund för Riksgäldens ställningstagande.

Bilaga 1 – Riskkarta

Riskkartan visar de huvudsakliga risker som identifierats inom ramen för Riksgäldens verksamhet.

Bilaga 2 – Definitioner

Begreppet förlust avser i dessa definitioner negativ påverkan på ekonomi, anseende och/eller verksamheten.

Affärsrisk är risken för förlust till följd av faktorer i den externa affärsmiljön, exempelvis minskad efterfrågan på produkter och tjänster.

Avvecklingsrisk ("settlement risk") är risken att den ena parten vid avvecklingstillfället inte fullföljer sina åtaganden, dvs. inte levererar valuta eller värdepapper efter att den andra parten redan uppfyllt sina åtaganden.

Extern risk är risker som orsakas av händelser i den externa omgivningen och som får påverkan på Riksgäldens förmåga att utföra sitt uppdrag.

Finansieringsrisk är risken att det blir svårt och/eller kostsamt att ta upp ny finansiering.

Inflationsrisk är risken för förlust i nominella termer på grund av att inflationen blir högre än förväntat.

IT-risk (Informationsteknik) är risker som uppstår på grund av brister i utformning, funktion, tillgänglighet eller säkerhet när det gäller våra IT-system och deras infrastruktur.

Koncentrationsrisk är risken för en större förlust till följd av koncentration mot enskilda och/eller korrelerade riskfaktorer.

Kreditrisk är risken att förlust uppstår för att en motpart inte fullgör sina förpliktelser samt risken att värdeförlust uppstår på grund av försämrade kreditkvalitet. Avvecklingsrisk, motpartsrisk, landrisk och systemrisk ingår i kreditrisk.

Landrisk är en samling risker knutna till när affärer görs med en motpart i ett specifikt land. Riskerna avser huvudsakligen ett lands förmåga att sköta sina yttre förpliktelser, förväntningarna på den allmänna ekonomiska utvecklingen i landet, den politiska stabiliteten samt landets lagstiftningsmiljö.

Likviditetsrisk är risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt. Finansieringsrisk, refinansieringsrisk och marknadslikviditetsrisk ingår i likviditetsrisk.

Marknadsrisk är risken för förlust till följd av att priserna på marknaden rör sig på ett ofördelaktigt sätt. Ränterisk, valutarisk och inflationsrisk ingår i marknadsrisk.

Marknadslikviditetsrisk är risken att det inte går att realisera eller täcka sin position till gällande marknadspris, eftersom marknaden inte är tillräckligt djup eller inte fungerar på grund av någon störning.

Motpartsrisk ("default risk") är risken att motparten i en transaktion inte fullgör sina förpliktelser. Avvecklingsrisk är en form av motpartsrisk.

Omvärldsrisk är risken för förlust till följd av förändringar utanför Riksgälden, i exempelvis (världs-)politiskt eller (världs-)ekonomiskt läge.

Operativ risk är risken för förlust till följd av ej ändamålsenliga eller fallerade processer, människor, system eller yttre händelser. Legala risker är en del av operativa risker.

Personalkrisk är risker som kan relateras till anställda eller konsulter och som uppstår till följd av otillräcklig bemanning, bristande kompetens eller att personal inte följer interna eller externa regelverk.

Processrisk är risker som kan härledas till brister i styrning, utformning av verksamheten och dess processer eller att Riksgälden inte följer interna eller externa regelverk.

Refinansieringsrisk är risken att det är svårt och/eller kostsamt att ersätta förfallande lån.

Ränterisk är risken att värdet på tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt vis då räntenivåer ändras.

Strategisk risk är risken för förlust till följd av missriktade strategiska beslut och/eller att strategiska beslut inte får avsedd effekt.

Systemrisk innebär risken att problem hos en eller flera aktörer sprider sig till andra parter och orsakar generella problem i det finansiella systemet.

Valutarisk är risken att värdet på tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt vis då växelkurser ändras.